

Veilig werken op hoogte

Kritisch de juiste keuzes maken

PETER VERGOTE, ZELFSTANDIG BOOMVERZORGER

Werken op hoogte brengt grote risico's met zich mee. Boomverzorging is één van de beroepen die hiermee zeker rekening moeten houden. Het is de verantwoordelijkheid van iedere professional om deze risico's correct in te schatten. Maar doen we dit nog? Zijn we ons nog bewust van al deze risico's? Met dit artikel wil ik een zekere ongerustheid uiten over trends binnen de boomverzorging.

Single Rope Technique

Vernieuwingen en innovaties kunnen een enorm geschenk zijn voor de boom en de klimmer. Hierdoor leren we energie sparen, en dus slimmer werken. Denk maar aan de komst van SRT (Single Rope Technique), inmiddels zo'n 15 jaar geleden, en nu niet meer weg te denken. Het begon met SRT-accessstechnieken die hun opmars maakten. Dit vooral om het fysiek zwaardere footlock te vervangen. Deze toegangstechniek is vooral afkomstig uit het industrie klimmen, met dit verschil dat een back-up door middel van een meeloopapparaat achterwege wordt gelaten. Enerzijds wegens te omslachtig, anderzijds is in een boomkruin geen vrije zone voor de bijhorende shock-absorber om uit te rekken wanneer deze wordt geactiveerd. Een ingecalculeerd risico! Bij de installatie van de accesslijn is het ook niet meer noodzakelijk om één enkele tak te isoleren. Door het afknopen onderaan de stambasis komt er wel een dubbele belasting op het ankerpunt (wrijving achterwege gelaten). Maar we gaan ervan uit dat we niet de grens opzoeken in sterkte, van ankerpunten die wel een enkele belasting aankunnen, maar geen dubbele!

Een boekje dat in geen enkele boekenkast zou mogen ontbreken!

Door deze manier van installatie worden in-line ankerpunten handig te installeren en te verwijderen vanop de grond: SRT-werkpositionering is geboren. Maar is dit wel zo'n fantastische evolutie? Vergeten we niet een paar stappen? Alle mogelijke risico's opgelijst? Maken we niet te veel shortcuts? We vergeten, naar mijn mening, een zeer belangrijk detail: er blijft geen accesslijn in de boom, klaar voor een eventuele redding! Iets wat wel heel duidelijk staat aangegeven in de richtlijn voor veilig werken in de boomverzorging. Begrijp me zeker niet verkeerd, SRT is een geweldige techniek die zeer veel mogelijkheden biedt, afhankelijk van de situatie. Maar je mag als professional uiteraard nooit de aanwezige risico's vergeten. Nalatigheid kan leiden tot ernstige ongevallen of zelfs overlijden! Te vaak hoor ik uitspraken als: 'Dat komt wel goed!', 'Iederen doet het zo!', ... Is dit echt de referentie?

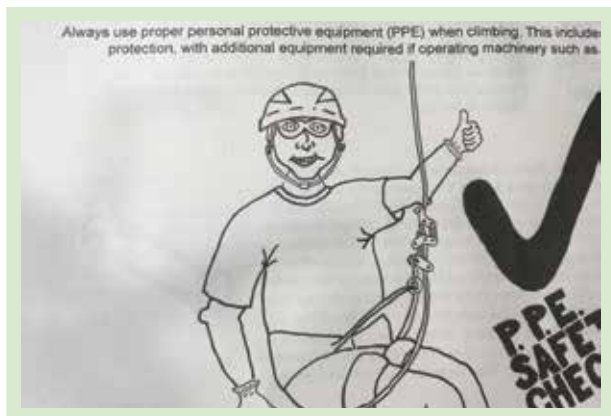

Productontwikkeling met een dikke knipog!

Normering

Niet minder belangrijk dan de afwezigheid van een aparte accesslijn, is het apparaat dat we gebruiken voor deze SRT-werkpositionering. Wat innovatief begon met een schuifknoop en extra wrijving, is nu een zoektocht naar 'het' SRT mechanisch apparaat. De SRT-apparaten die we kennen uit het industrieklimmen hebben het grote nadeel dat ze beide handen vereisen om ze te bedienen. Ze missen ook de eenvoud om makkelijk en efficiënt te stijgen. Twee nadelen die uitloopacties in de boomkruin bemoeilijken en zo automatisch het risico verhogen. Op zoek naar innovaties dus! Maar hoe gaan we om met innovaties die niet aan een keuring of PPE (Personal Protective Equipment)-normering voldoen? Geven we vernieuwende apparaten een kans? Of weigeren we collectief een toestel te kopen en te gebruiken dat niet aan een PPE-norm voldoet? Meer nog, hoe gaan we om met fabrikanten die producten op de markt brengen volgens een verkeerde normering? Genoeg met rond de pot draaien, hoe kan onze sector aanvaarden dat een toestel dat voor extra wrijving moet zorgen op de markt komt als katrol? Is een katrol niet net het tegenovergestelde, een apparaat dat de wrijving vermindert tot bijna 0?

Ik heb het, indien het nog niet helemaal duidelijk was, over de 'ropewrench'. Een geweldig toestel dat niet meer uit de boomverzorging weg te denken is! Maar de fabrikant heeft ons als eindgebruiker misleid door het onder een foutieve normering op de markt te brengen. Het gros van de boomverzorgers is niet bezig met het opzoeken van EN-nummers. Ik beken, ik doe dit wel. Fabrikanten moeten hun huiswerk correct maken, en door middel van relevante en volledige gebruikershandleidingen de eindgebruikers zo goed mogelijk inlichten. Ook organisaties zoals ISA moeten hierin correct zijn. De niet EN-genormeerde versie is niet toegelaten op een klimwedstrijd, de als katrol genormeerde versie wel. Mijn bescheiden brein vat dit niet! Ook wij als professional zouden onze verantwoordelijkheid kunnen of zelfs moeten nemen, door te weigeren producten te kopen en te gebruiken die niet aan de normen voldoen. Op deze manier worden de fabrikanten verplicht om ons niet voor de gek te houden. Hoe kan een Petzl 'Chicane' een andere EN-norm hanteren dan een 'ropewrench'? Dit zijn toch twee vergelijkbare apparaten? Nog even voor alle duidelijkheid: dit is geen pleidooi om bepaalde producten te boycotten, wel om ons gezond verstand te gebruiken!

Wij als professional zouden onze verantwoordelijkheid kunnen of moeten nemen

De ironie van sommige producthandleidingen! Gebruik altijd geschikte persoonlijke beschermingsmiddelen, zelfs voor een product dat aan geen enkele PPE-normering voldoet.

Reallife discussie

De gebruikershandleidingen zijn een zeer interessant en noodzakelijk document. Maar worden deze geraadpleegd, of vinden we ze overbodig? Sociale media kunnen deze gebruikershandleidingen extra visualiteit geven, door foto's en filmpjes van correct gebruik. In de praktijk zien we helaas dat (a)sociale media door hun influencers meer aantonen hoe hip nieuwe producten wel niet zijn! Dit is een maatschappelijke tendens, die helaas soms in de boomverzorging ook terug te vinden is. Nieuwe configuraties worden bedacht, onmiddellijk gedeeld en leuk gevonden. Mensen worden soms beoordeeld op vlak van hoeveel volgers ze hebben, minder op vlak van hoeveel ervaring er is opgebouwd. Hypes worden dikwijls gecreëerd vooraleer de risico's worden ingeschat. Commentaar van achter een computerscherm of smartphone wordt zeer snel de wereld ingestuurd, maar dit is enorm onderhevig aan foute interpretatie. Een foto zegt niets zonder bijhorend verhaal. Een foto geeft een beeld vanuit een bepaald perspectief. Een reallife discussie, waarbij men lichaamstaal kan lezen en intonaties kan horen is veel waardevoller en opbouwender. Dit is de grote sterkte en het grote belang van bijeenkomsten. Een studiedag, een klimkampioenschap, een workshop zijn de ideale plaatsen en momenten om zulke discussies te voeren.

Een cartoon die de testen voor nieuwe producten voorstelt. Neem je als fabrikant de standaardroute (horden), of onderwerp je je product aan een volledig hindernissenparcours om alle mogelijke gebreken te ontdekken? Misschien moet hier nog een derde route aan toegevoegd worden, rechtstreeks naar de feesttent, zonder testen of normeringen.

Conclusie

Ik wil mij tot slot even rechtstreeks tot alle uitvoerend boomverzorgers wenden: Collega's, kijk kritisch naar al wat nieuw op de markt komt, begrijp en probeer het toepassingsgebied, maar ook de beperkingen! Probeer en ervaar, positief en negatief, maar vooral 'low en slow'. Laat ons sociale media gebruiken om ervaringen te delen. Deze ervaringen zijn het meest waardevol met een niet gekleurde situatieschets, de omstandigheden zijn zeer belangrijk. Hoe meer er in onze 'toolbox' zit, hoe beter we situatiespecifieke keuzes kunnen maken. De juiste keuzes zorgen voor een verlenging van onze carrière als uitvoerend boomverzorgers, en voor een zeer hoog ervaringsniveau. Laat ons niet wachten op ongevallen. Hoe veiliger we werken, hoe langer we de bomen ten dienste kunnen zijn. Dat is tenslotte het hoofddoel, toch?

Climb smart! Climb safe!